

ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีของเทศบาลตำบลทับมา

อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

Success Factors for Good Local Governance of Thap-Ma Subdistrict Municipality, Mueang District, Rayong Province

ณัฐพงษ์ คันธรส¹ | Nattapong Kantaros¹ อัมฤตา สารธิวงศ์² | Amarita Santivong²
วิศห์ เศรษฐกร³ | Wit Settakorn³ และจิรวัดณ์ เมธาสุทธิรัตน์⁴ | Jirawat Metasuttirat⁴

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีของเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อถอดบทเรียนความสำเร็จจากการใช้กรอบแนวคิดการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มประกอบไปด้วย กลุ่มผู้บริหารท้องถิ่น กลุ่มข้าราชการประจำ และกลุ่มประชาชน เครือข่าย ภาคประชาสังคม รวมทั้งสิ้นจำนวน 39 คน การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงแบบมีเกณฑ์การคัดเลือกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และใช้เครื่องมือคือแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบแยกแยะเนื้อหาสาระ การวิเคราะห์เนื้อหา และการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี ได้แก่ (1) ผู้บริหารท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และมีภาวะความเป็นผู้นำ (2) การทำงานเป็นทีม บุคลากรมีความสามารถ และการสร้างความเชื่อมั่น (3) ทุนทางสังคม และทุนทางทรัพยากรที่ดี (4) การมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน และเครือข่ายความร่วมมือ และ (5) งบประมาณที่เหมาะสมในการการบริหารจัดการท้องถิ่น โดยปัจจัยความสำเร็จสามารถเป็นแนวทางในการบริหารจัดการท้องถิ่นในการสร้างระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ: ปัจจัยความสำเร็จ, การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี, เทศบาลตำบลทับมา, จังหวัดระยอง

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง/ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์/ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Email: tonnattapong@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง/ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์/ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์/ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์/ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิทยาการจัดการ/ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Email ผู้ส่งบทความ: tonnattapong@gmail.com/ เบอร์โทรศัพท์ 062-535-6622/ รับเมื่อ วันที่ 19 กันยายน พ.ศ.2566/

แก้ไขเมื่อ วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ.2566/ ตอบรับเมื่อ 14 ธันวาคม พ.ศ.2566/ เผยแพร่ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2567

Abstract

The objectives of this article were to study and analyze success factors for good local governance of Thap-Ma Subdistrict Municipality, Mueang Rayong District, Rayong Province. The qualitative research methodology was used to obtain lesson learned on success from using the framework of good local governance. The in-depth interview was performed. The focus group discussion was performed with 39 participants who were local administrators, government officers, local people, networks, and the public sector. The purposive sampling was used to select the participants according to the research objectives. The instrument was a semi-structured interview. The data were analyzed with content classification, content analysis, and triangulation. The study results showed that success factors for good local governance were (1) clear vision and leadership of local administrators, (2) teamwork, capable personnel, and creation of confidence, (3) good social capital and resource capital, (4) participation of all sectors and collaborative networks, and (5) suitable budget for good local governance. The success factors can be used as guidelines for local governance in creating an effective management system and promoting sustainable local development.

Keywords: success factors, good local governance, Thap-Ma Subdistrict Municipality, Rayong Province

บทนำ

การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เป็นหัวใจสำคัญประการหนึ่งในการบริหารจัดการท้องถิ่นโดยทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถบริหารงานในระดับท้องถิ่นที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของประชาชนส่วนใหญ่ ซึ่งรวมถึงการดูแลความสงบเรียบร้อย การพัฒนาท้องถิ่นและการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนพร้อมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม ในการจัดบริการสาธารณะ การพัฒนาและจัดการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น ตามเจตนารมณ์ของประชาชนมากขึ้น ดังนั้นลักษณะนี้จึงเป็นการจัดความสัมพันธ์ทางอำนาจหน้าที่ระหว่างส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพการณ์บ้านเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปในสภาวะที่สังคมมีกลุ่มที่หลากหลาย มีความต้องการและความคาดหวังจากรัฐที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่รัฐมีขีดความสามารถและทรัพยากรที่จำกัด ในการตอบสนองปัญหาความต้องการที่เกิดขึ้นในแต่ละท้องถิ่นได้ทันต่อเหตุการณ์ และตรงกับความต้องการของท้องถิ่น (โกวิทย์ พวงงาม, 2552; สุปัญญา สุนทรนธ์, 2565)

อย่างไรก็ตามความน่าสนใจของจังหวัดระยองซึ่งเป็นพื้นที่สำคัญในการพัฒนาระบบอุตสาหกรรมทางภาคตะวันออกของประเทศไทย หรือเรียกว่าเขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) การเปลี่ยนแปลง ของเมืองระยองและปัญหาที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาอุตสาหกรรม มีจำนวนนิคมอุตสาหกรรม

จำนวน 11 แห่ง ทำให้จังหวัดระยองเป็นเมืองเศรษฐกิจเชิงอุตสาหกรรมที่โดดเด่น และเศรษฐกิจต่าง ๆ ถูกขับเคลื่อนด้วยภาคอุตสาหกรรม โครงการเขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก มุ่งเน้นพัฒนาเศรษฐกิจในทุกด้าน เช่น การท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐาน อุตสาหกรรม บุคลากร การศึกษา การวิจัย ธุรกิจ การเงิน เทคโนโลยี โดยในส่วนของโครงสร้างพื้นฐานการบริหารจัดการเมืองจึงมีความสำคัญที่ทำให้เกิดการเติบโตของเมืองพร้อมกับการพัฒนาเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีความสำคัญในการเป็นเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งประกอบไปด้วย 3 จังหวัดได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง เป็นเขตประกอบอุตสาหกรรมที่มีเป้าหมายพิเศษ หรือกิจการที่เกี่ยวข้องหรือเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ อีกทั้งจากรายงานดัชนีความก้าวหน้าของคน ประจำปี 2564 ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้สำรวจดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index: HAI) ในจังหวัดระยอง พบว่า จังหวัดระยองเป็นจังหวัดที่มีค่าดัชนีความก้าวหน้าของคน ในด้านชีวิตการทำงานสูงที่สุดเป็นอันดับ 1 ของไทย โดยมีค่าดัชนีอยู่ที่ 0.9034 โดยดัชนีย่อยด้านชีวิตการทำงาน ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ (1) อัตราการว่างงาน (2) อัตราการทำงานต่ำกว่าระดับ (3) ร้อยละของแรงงานที่มีหลักประกันทางสังคม และ (4) อัตราการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานต่อลูกจ้าง 1,000 คน นอกจากนี้ จังหวัดระยองมีความก้าวหน้าด้านเศรษฐกิจสูงเป็น ลำดับที่ 2 จาก 77 จังหวัด โดยมีดัชนีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.8263 รองจากจังหวัดฉะเชิงเทราที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.8545 โดยตัวชี้วัดที่เป็นองค์ประกอบของดัชนีย่อยด้านเศรษฐกิจ มีจำนวน 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว (2) สัดส่วนประชากรยากจน (3) ร้อยละของครัวเรือนที่มีหนี้เพื่อการอุปโภคบริโภค และ (4) ดัชนีความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายแสดงให้เห็นว่าจังหวัดระยองเป็นจังหวัดที่น่าสนใจ ในด้านการพัฒนาเชิงพื้นที่และมีความท้าทายในการบริหารจัดการที่น่าสนใจอย่างยิ่ง (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

เทศบาลตำบลทับมาเป็นเทศบาลตำบลในเขตอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ได้รับผลจากการพัฒนาให้เป็นเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ในการขับเคลื่อนการดำเนินการของเทศบาล และการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลโดยการวางแผน การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ชัดเจนแน่นอนโดยเหมาะสมกับสภาพและศักยภาพของพื้นที่ สอดคล้องกับ หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน จากการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีความโดดเด่น และเป็นเทศบาลที่ถูกจัดให้เป็นต้นแบบแห่งความสำเร็จขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2566) จากการดำเนินการดังกล่าวเทศบาลต้องสร้างการบริหารจัดการที่ดีเพื่อนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่น และนำเสนอโครงการนวัตกรรมที่ สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาหรือปัญหาสำคัญของท้องถิ่น นอกจากนี้ยังพบความท้าทายใหม่ของเทศบาลตำบลทับมาจึงอยู่ที่การพัฒนาในเชิงพื้นที่เพื่อรองรับการเติบโตจากเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจของประเทศ ได้กำหนดให้มีการจัดสรรเงินอุดหนุนเพื่อให้เป็นรางวัลสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเริ่มมีการมอบรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแรงจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาการบริหารจัดการตามอำนาจหน้าที่ของตนเองให้เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) สามารถแก้ไขปัญหาและ

ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นได้อย่างเกิดผลสัมฤทธิ์ซึ่งเทศบาลตำบลทับมาได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ของสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ สำนักนายกรัฐมนตรี โดยตัวชี้วัดในการประเมินมาจากการประเมินใน 2 มิติ ได้แก่ มิติที่ 1) ผลการบริหารจัดการที่ดีเลิศและมีโครงการนวัตกรรมที่ดี ประกอบไปด้วย (1) การบริหารจัดการที่ดี การมีส่วนร่วมเครือข่ายและการตรวจสอบได้ (2) ความมั่นคงทางสังคม การป้องกันความรุนแรง และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน (3) ประสิทธิภาพในการบริหารงานและการควบคุมการทุจริต (4) นิติธรรมและคุณภาพของกฎระเบียบ (5) เทคโนโลยีดิจิทัล และมิติที่ 2) การจัดการของท้องถิ่นที่สอดคล้องกับปัญหาสำคัญและความท้าทายใหม่ โดยเทศบาลตำบลทับมาเป็นเทศบาลที่ได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ในกลุ่มเทศบาลตำบลประเภทโดดเด่น และนับได้ว่าเป็นหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาเมืองอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังเป็นหน่วยงานที่น่าสนใจในการถอดบทเรียนความสำเร็จโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบที่มีการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2566) และสามารถตอบโจทย์ความท้าทายและการดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับการพัฒนาในเชิงพื้นที่ที่สามารถบูรณาการในการดำเนินการได้กว้างขวางและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และประสบผลสำเร็จที่สามารถเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีได้

จากแนวคิดการบริหารจัดการท้องถิ่น (Local Governance) เป็นการนำเสนอหลักการและแนวทางในการบริหารและจัดการด้านท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารจัดการในระดับท้องถิ่นมีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองต่อความต้องการและความเป็นไปได้ของชุมชนและประชากรในพื้นที่ให้ได้อย่างเหมาะสม และมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีสู่การพัฒนาและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของท้องถิ่น แนวคิดนี้บ่งบอกถึงความสำคัญของการมีการบริหารจัดการในระดับท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพและความสามารถในการปรับตัวต่อสถานการณ์และความต้องการของชุมชน อีกทั้งการส่งอำนาจในการตัดสินใจและการบริหารระดับท้องถิ่นที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและเป้าหมายที่กำหนดไว้เป็นสิ่งสำคัญ (ธนศวร์ เจริญเมือง, 2551) ในขณะที่ยานศึกษาด้านการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี (Good Local Governance) ของดำรง วัฒนา (2544ก; 2544ข) กล่าวว่า เป็นแนวคิดที่เน้นความสัมพันธ์ของระบบการบริหารจัดการที่ดี และมีการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น มีภาคประชาสังคม (Civil Society) ที่เข้มแข็ง หากรัฐบาลกลางมีระบบการบริหารจัดการที่กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะทำให้ท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง และมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนจากภาคประชาสังคม ในระยะหลังยังมีความพยายามอธิบายให้ชัดเจนจากงานของ พชร สิริโรส (2558) ที่ต่อยอดไปถึงเรื่องของการศึกษาเรื่องการจัดการปกครองในมิติของนโยบายและเครือข่ายการจัดการปกครอง นอกจากนี้ อัครวิทย์ ศาสณพิทักษ์ และนพพล อัคราศ (2559) ได้อธิบายเชื่อมโยงต่อว่าเป็นการขยับไปอีกขั้นหนึ่งของการบริหารการปกครองที่นำเอาการจัดการภาครัฐแนวใหม่มาใช้และเป็นเป้าหมายที่ไปสู่การพัฒนาท้องถิ่น และหากการขับเคลื่อนการบริหารงานท้องถิ่นภายใต้การอาศัยความร่วมมือของ ทุกภาคส่วน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียก็ทำให้ท้องถิ่นสามารถพัฒนาได้ในหลากหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ สังคม ชุมชน และวัฒนธรรม (พระมหาอรุณ ปญญารุโณ และพระครูปลัดณัฐพงษ์ ยโส, 2561) นอกจากนี้เชื่อมโยงจากแนวคิด

การบริหารจัดการท้องถิ่นไปสู่การอธิบายแนวคิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่มีฐานรากมาจากการบริหาร การปกครองที่มุ่งเน้นความเป็นศูนย์กลางของประชาชน หลักการนี้รวมถึงการสร้างระบบการบริหารราชการที่มี ความโปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อประชาชน และมีการร่วมมือระหว่างท้องถิ่นกับประชาชน (อำนาจ บุญรัตน์ไผ่ตรี, วัฒนา นนทิต และธณกฤษ งามมีศรี, 2559 ; ไชยพันธ์ ปัญญาศิริ, 2560) นอกจากนี้งานของ ศักดิ์สิทธิ์ ฆารเลิศ และ อลงกต สารกาล (2560) ยังได้อธิบายในมิติของแนวคิดการบริหารจัดการปกครองท้องถิ่นบนฐานเครือข่าย ความร่วมมือและการเป็นตัวแสดงในเครือข่ายความร่วมมือในการวางแผน ตัดสินใจ ลงมือปฏิบัติ แลกเปลี่ยน และ ระดมทรัพยากรมีการจัดโครงสร้างร่วมกัน มีเป้าหมายร่วมกัน ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการบริหารจัดการท้องถิ่น จึงเป็นแนวคิดหนึ่งที่จะทำให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการพัฒนาและมีความสำเร็จในการบริหารจัดการ ท้องถิ่นที่ดีได้

นอกจากนี้ยังมีแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ซึ่งเป็นแนวคิดที่สนับสนุนแนวคิดการบริหารจัดการท้องถิ่น แนวคิดธรรมาภิบาล แนวคิดการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี ซึ่งการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) เป็นแนวคิดที่มีความพยายามปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการภาครัฐและเพิ่มประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานเพื่อไปสู่ความเป็นเลิศหรือความโดดเด่น เช่น การบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ การบริหารงาน แบบมีอาชีพ การคำนึงถึงหลักความคุ้มค่า การจัดการโครงสร้างที่กะทัดรัดและแนวราบ การเปิดโอกาสให้เอกชน เข้ามาแข่งขันการให้บริการสาธารณะ การให้ความสำคัญต่อค่านิยม จรรยาบรรณวิชาชีพ คุณธรรมและจริยธรรม ตลอดทั้งการมุ่งเน้นการให้บริการแก่ประชาชนโดยคำนึงถึงคุณภาพเป็นสำคัญ นักวิชาการต่างชาติอย่าง คริสโตเฟอร์ ฮูด (Christopher Hood, 1991) หรือแม้แต่ พี เอส ออสบอร์น (P. S. Osborne, 2010) อธิบาย การเปลี่ยนแปลงแนวคิดในการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่เน้นไปที่ความร่วมมือระหว่างหลายฝ่ายและเครือข่าย องค์กรต่าง ๆ การมุ่งเน้นการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจและ การบริหารจัดการสาธารณะ การสร้างคุณค่าสาธารณะ (Public Value) หรือการให้คุณค่าต่อสังคมซึ่งหมายถึง การสร้างผลกระทบที่ดีต่อประชาชน การพัฒนาการให้บริการสาธารณะ นอกจากนี้งานของ เจ โอ ฟลินน์ (J. O'Flynn, 2007) สนับสนุนว่ามีการเปลี่ยนแปลงแนวคิดระดับราชการและมีผลกระทบต่อการบริหารราชการสาธารณะ จากการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ไปสู่แนวคิดคุณค่าสาธารณะเน้นการสร้างคุณค่าต่อประชาชนและสังคมโดยรวม รวมทั้งขยายความหมายไปยังการให้ความสำคัญต่อความชำนาญ การบริหารโครงการ การเปลี่ยนแปลงแนวคิดของ ผู้นำหรือผู้บริหาร และงานศึกษาของ ไบรสัน, ครอสบี และบลูมเบิร์ก (Bryson, Crosby & Bloomberg, 2014) นำเสนอไปถึงการสร้างคุณค่าสาธารณะ โดยอธิบายว่าการบริหารจัดการภาครัฐที่ยกย่องคุณค่าของสาธารณะและ ผลประโยชน์สำหรับประชาชนและสังคม โดยมุ่งเน้นการเลือกตัดสินใจและการจัดการทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ ในการตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ปรับเปลี่ยนและเปลี่ยนแปลงทางการบริหาร จัดการ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับความต้องการของประชาชนและสังคมในยุคปัจจุบันและอนาคต และยังมีงานศึกษา ของ จี สโตเกอร์ (Stoker, 2006) งานศึกษาของ อัลฟอร์ด และฮิวจ์ (Alford & Hughes, 2008) ก็ได้กล่าว ไปในทำนองเดียวกันว่า การสร้างคุณค่าสาธารณะจะเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารจัดการภาครัฐ

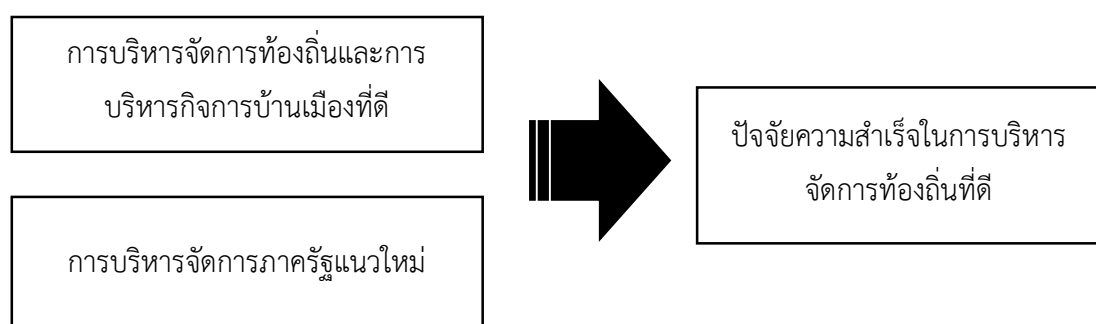
และการร่วมมือระหว่างหลายฝ่ายสามารถสร้างคุณค่าสู่สังคมจำเป็นต้องมีการร่วมมือระหว่างหลายฝ่าย ไม่เพียงแต่รัฐและเอกชน แต่รวมถึงผู้มีส่วนสนับสนุนและผู้มีส่วนได้เสียต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อไปในการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี อนึ่ง การบริหารจัดการปกครองท้องถิ่นโดยใช้เครือข่ายความร่วมมือนั้น ได้มีนักวิชาการอย่าง โรเบิร์ต พัทนัม (Robert Putnum, 1993) ได้นำเสนอไว้อย่างน่าสนใจว่า การทำงานแบบเครือข่ายหรือบนฐานเครือข่ายความร่วมมือนับได้ว่าเป็นทุนทางสังคม (Social Capital) อย่างหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งทุนทางสังคมนั้นจะเป็นรูปแบบของการบริหารจัดการที่ประกอบไปด้วย ความไว้วางใจ (Trust) ซึ่งประกอบไปด้วยความไว้วางใจในระดับบุคคล และระดับสถาบัน รวมถึงบรรทัดฐาน (Norm) และเครือข่าย (Network) ที่สามารถบรรลุเป้าหมายของสังคมได้

ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้วว่าการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีในกรอบแนวคิดการบริหารจัดการท้องถิ่นและการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ สามารถเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความสำเร็จในการบริหารจัดการท้องถิ่นได้ ดังนั้นเพื่ออธิบายเป็นกรอบแนวทางในการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ การศึกษาครั้งนี้ให้ความสำคัญกับพื้นที่ในการศึกษาการเลือกพื้นที่เทศบาลตำบลทับมา จังหวัดระยอง นอกจากเป็นเทศบาลตำบลที่ได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปี พ.ศ. 2565 แล้วยังเป็นความท้าทายในเชิงพื้นที่ของเทศบาลด้วย นอกจากนี้งานวิจัยชิ้นนี้จะสามารถถอดบทเรียนความสำเร็จเพื่อที่จะเป็นตัวแบบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบริบทคล้ายคลึงกันสามารถนำไปเป็นตัวแบบในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมีเป้าหมายเพื่อเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสำเร็จในการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีต่อไปได้

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีของเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา: คณะผู้วิจัย

ทั้งนี้การศึกษาครั้งนี้ได้ใช้กรอบแนวคิดการบริหารจัดการท้องถิ่นและการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ที่เน้นการสร้างระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและการส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่นให้ยั่งยืน การมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพที่สุดและมีการปรับเปลี่ยนตามความเป็นไปได้ และกรอบแนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่

วิธีการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Method) โดยมุ่งเป้าไปที่ศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของเทศบาลตำบลห้วยมา จากการเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีประจำปี พ.ศ. 2565 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

พื้นที่ในการศึกษา การเลือกพื้นที่ในการศึกษาเทศบาลตำบลห้วยมาเป็น เทศบาลตำบลที่มีความสำคัญด้วยเนื่องจาก เป็นเทศบาลในเขตอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ได้รับผลจากการพัฒนาให้เป็นเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ในการขับเคลื่อนการดำเนินการของเทศบาล และการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลโดยการวางแผน การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ชัดเจนแน่นอนโดยเหมาะสมกับสภาพและศักยภาพของพื้นที่ สอดคล้องกับ หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ยังเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปีงบประมาณ 2565 จากการประเมินใน 2 ด้านหลัก ได้แก่ ผลการบริหารจัดการที่ดีเลิศและมีโครงการนวัตกรรมที่ดีเยี่ยม และมีโครงการนวัตกรรมในการจัดการของท้องถิ่นที่สอดคล้องกับปัญหาสำคัญและความท้าทายใหม่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประเภทโดดเด่น จึงนับเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความน่าสนใจในการถอดบทเรียนความสำเร็จโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มที่ได้รับรางวัลนั้นถือว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้นแบบที่มีการบริหารจัดการที่ดี และมีโครงการนวัตกรรมที่สามารถตอบโจทย์ความท้าทายและการดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับการพัฒนาในเชิงพื้นที่ นอกจากนี้ยังเป็นโครงการที่สามารถบูรณาการในการดำเนินการได้กว้างขวางและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และประสบผลสำเร็จที่สามารถเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการและการดำเนินโครงการนวัตกรรมที่สอดคล้องกับปัญหาในเชิงพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกแบบเจาะจงแบบมีเกณฑ์การคัดเลือกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ มีความรู้ และความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการบริหารจัดการที่ดีในองค์กร และการดำเนินโครงการนวัตกรรมฯ โดยผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อให้ข้อมูลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน (ประไพพิมพ์ สุธีสินนท์ และประสพชัย พนุนนท์, 2559) โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

ผู้ให้ข้อมูลหลัก	จำนวน (คน)
กลุ่มผู้บริหาร และสมาชิกสภา	11
กลุ่มเครือข่าย	15
พนักงานเทศบาลตำบล	13
รวมทั้งหมด	39

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการวิจัยประกอบไปด้วย แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มเป้าหมาย โดยได้แบ่งเป็น การสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยเลือกโดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงแบบมีเกณฑ์การคัดเลือกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จำนวน 10 คน และการสนทนากลุ่มโดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มได้แก่ กลุ่มผู้บริหารและสมาชิกสภา จำนวน 11 คน กลุ่มเครือข่ายและภาคประชาชน จำนวน 15 คน และพนักงานเทศบาล (ข้าราชการ/ลูกจ้าง) จำนวน 13 คน รวมทั้งสิ้น 39 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth Interview) และผู้วิจัยได้นำการวิเคราะห์แยกแยะเนื้อหาสาระ (content analysis) ซึ่งเป็นการสกัดออกมาจากคำสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม จากนั้นนำมาสร้างข้อสรุปและสังเคราะห์เป็นประเด็นต่าง ๆ และเชื่อมโยงกับกรอบแนวความคิด และความสัมพันธ์เชิงกรอบทฤษฎี

การตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Data Triangulation) เพื่อพิสูจน์ความถูกต้องของข้อมูลและความสอดคล้องของข้อมูลจากแหล่งเวลา แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคล รวมถึงการตรวจสอบจากกรอบทฤษฎี และการรวบรวมข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลในเรื่องเดียวกัน (สุภางค์ จันทวานิช, 2554)

ผลการวิจัย

ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการ ของเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ผู้บริหารท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และมีภาวะความเป็นผู้นำ นายกเทศมนตรีตำบลทับมาเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ในการทำงานที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการที่ดี และการดำเนินโครงการที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน โดยมีการวางกลยุทธ์ในการวางแผนการทำงาน ซึ่งได้รับการยอมรับจากทั้งผู้ได้บังคับบัญชาและหน่วยงานทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัด ซึ่งทำให้มีภาคีเครือข่ายเข้าร่วมสนับสนุนจำนวนมาก ตลอดจนได้รับความไว้วางใจจากประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างดี นอกจากนี้ในพื้นที่ตำบลทับมามีปัญหาสำคัญนั่นคือ ปริมาณของขยะจำนวนมาก นอกจากนี้สามารถทำงานแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนได้ในหลายด้าน เช่น ด้านการจัดการขยะ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน และด้านการพัฒนารายได้ ในด้านการบริหารจัดการ นายกเทศมนตรีตำบลทับมา

เป็นผู้กำหนดทิศทางการทำงานที่ชัดเจน มีการสร้างค่านิยมในการทำงานที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน เช่น การทำงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ การจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาในการทำงาน และการลงพื้นที่ เพื่อทราบปัญหาที่แท้จริงของพื้นที่ รวมถึงได้รับการยอมรับว่าบริหารงานท้องถิ่นโดยใช้หลักธรรมาภิบาล

2. การทำงานเป็นทีม บุคลากรมีความสามารถ และการสร้างความเชื่อมั่น ความสำเร็จในการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลทับมา เป็นผลมาจากการทำงานที่อาศัยความทุ่มเทในองค์กรและการทำงานเป็นทีมระหว่างผู้บริหาร ข้าราชการประจำโดยการทำงานร่วมกันโดยมีการตั้งเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน เน้นการมีส่วนร่วมในการทำงาน (การมีวัฒนธรรมการทำงานที่มีส่วนร่วม) โดยที่ผู้บริหาร บุคลากรและพนักงานของท้องถิ่นทำงานภายใต้การวางแผนร่วมกัน การดำเนินการร่วมกันการใช้กลไกในการทำงานแบบปรึกษาและร่วมมือร่วมแรงในการทำงานร่วมกัน การจัดประชุมเป็นประจำเดือนทุกเดือนทำให้บุคลากรดำเนินงานเป็นทีม ต่อเนื่อง และยั่งยืน โดยมีผู้บริหารร่วมลงมือปฏิบัติกับข้าราชการประจำ แม้ว่าเทศบาลตำบลทับมาจะขาดแคลนบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศก็ตาม นอกจากนี้มีการเชื่อมั่นในการทำงานระหว่างผู้บริหารและข้าราชการประจำ การแบ่งอำนาจ และการกระจายอำนาจในการตัดสินใจในการทำงานเป็นอย่างดี และในการทำงานบุคลากรส่วนใหญ่ต้องอุทิศตนให้กับการทำงานในระดับที่สูง จึงกล่าวได้ว่าเทศบาลตำบลทับมามีวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีม มีความเข้มแข็งเป็นอย่างมากจนนำมาซึ่งความสำเร็จเป็นอย่างสูง

3. การมีต้นทุนทางสังคม ต้นทุนทางทรัพยากรที่เป็นจุดแข็งในการทำงาน การมีต้นทุนทางสังคม และต้นทุนทางทรัพยากรในการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลทับมา เป็นต้นทุนที่สำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นจุดแข็งช่วยส่งเสริมการปฏิบัติที่ดี เช่นการมีทุนทางสังคมในด้านความช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสังคม การร่วมมือระหว่างประชาชนกับเทศบาลตำบลทับมา การมีชุมชนในเขตเทศบาลตำบลทับมาที่มีความเข้มแข็ง เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เทศบาลตำบลทับมาสามารถมีระบบการบริหารจัดการที่ดี นอกจากนี้ เทศบาลตำบลทับมายังมีฐานทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในเขตเทศบาล ทำให้เป็นจุดโดดเด่นในเรื่องการส่งเสริมให้เกิดการบริหารจัดการที่ดี

4. การมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน และการมีภาคีเครือข่ายในการทำงาน ในการบริหารจัดการปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีอีกประการหนึ่งของเทศบาลตำบลทับมา คือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและแสดงความคิดเห็นร่วมกันในการทำงาน โดยผู้บริหาร ผู้อำนวยการกอง และเจ้าหน้าที่ในเทศบาลในแต่ละฝ่ายที่รับผิดชอบในแต่ละงานส่วนใหญ่มีวัฒนธรรมที่เปิดโอกาสให้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและหาทางแก้ไขปัญหาในการทำงานร่วมกันในหลายกรณี มีการนำเอาข้อมูลที่พบและสภาพปัญหาที่มีอยู่ มาร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อค้นหาแนวทางร่วมกันว่าควรมีแนวปฏิบัติที่เหมาะสมอย่างไร มีวัฒนธรรมแบบประชาธิปไตย ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบในการทำงานของท้องถิ่นเน้นหลักการเก่ง ดี มีส่วนร่วม ทนต่อการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้การที่เทศบาลตำบลทับมามีภาคีและการแสวงหาภาคีทุกภาคส่วนในลักษณะหุ้นส่วนการพัฒนาเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญในการดำเนินการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลทับมาให้ประสบความสำเร็จภาคีที่เข้าร่วมดำเนินการ เช่น หน่วยงานการศึกษา และภาคเอกชนที่เข้ามาถ่ายทอดความรู้ด้านการวิจัยและพัฒนา

5. การมีงบประมาณในจำนวนที่เพียงพอในการบริหารจัดการ ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีประการสุดท้าย คือ การที่เทศบาลตำบลทับมา มีงบประมาณที่เพียงพอในการสนับสนุนการบริหารจัดการเทศบาลตำบลทับมา และการได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหลายภาคส่วน เช่น ภาคเอกชนในพื้นที่ ทำให้เทศบาลตำบลทับมาสามารถบริหารจัดการด้วยความต่อเนื่อง การดำเนินการในโครงการสำคัญของเทศบาลตำบลทับมาได้รับการสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอต่อการดำเนินโครงการ นอกจากนี้ในส่วนของงบประมาณของเทศบาลตำบลทับมาที่สามารถจัดเก็บได้เองซึ่งเป็นจำนวนที่เพียงพอต่อการดำเนินโครงการให้เป็นไปตามแผนงานงบประมาณโครงการที่ได้วางแผนไว้

นอกจากนี้ยังพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการ ได้แก่ ปัญหาด้านบุคลากรท้องถิ่นในการเรียนรู้ทางเทคโนโลยี รวมถึงปัญหาการโยกย้ายของข้าราชการท้องถิ่น และการขาดแคลนบุคลากรที่มีความสามารถในด้านเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาระบบดิจิทัลเพื่อผลักดันให้เป็นเมืองอัจฉริยะต้นแบบ และอุปสรรคในด้านระเบียบข้อบังคับที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่บ่อยครั้ง ทำให้ต้องเรียนรู้ใหม่ในการทำงานส่งผลให้การบริหารจัดการเกิดความไม่คล่องตัวและส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงานของท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีจำนวนประชากรแฝงในพื้นที่เทศบาลตำบลทับมาจำนวนมาก ซึ่งกล่าวได้ว่าตำบลทับมาเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมในภาคตะวันออก (EEC) ซึ่งทำให้มีประชาชนจากต่างถิ่นเข้ามาทำงานจำนวนมาก จึงอาจส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชากรแฝงเหล่านี้กับการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลทับมา

อย่างไรก็ตาม ความท้าทายในการบริหารจัดการท้องถิ่นของเทศบาลตำบลทับมา และยังเป็นจุดเด่นที่เป็นจุดสำคัญที่ได้มีการพัฒนาและต่อยอดในเรื่องของการจัดระบบผังเมือง และการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการเกี่ยวกับการวางผังเมืองเพื่อการใช้ประโยชน์จากที่ดิน เนื่องจากเทศบาลตำบลทับมาอยู่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) อยู่ห่างจากสนามบินอู่ตะเภาประมาณ 30 กิโลเมตร จึงมีการต่อยอดในเรื่องการพัฒนาผังเมืองให้มีการพัฒนาที่หลากหลาย หรือการจัดระบบโซนนิ่ง (Zoning) พื้นที่เป็นเขตสีต่าง ๆ เช่น สีเขียว สีส้ม และสีแดง เพื่อแสดงเขตพื้นที่ประชากรหนาแน่น และเขตพื้นที่เศรษฐกิจ ซึ่งคาดการณ์ว่าจะมีประชากรเพิ่มขึ้นจำนวนมากในอนาคต และการพัฒนาระบบแอปพลิเคชัน การพัฒนาด้านวิทยาการข้อมูล (Big Data) และการเป็นเมืองต้นแบบซึ่งเป็นลักษณะของการเป็นเมืองอัจฉริยะ (Smart city) โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวางแผนคู่กับการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม และการดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมของชุมชน พร้อมทั้งพัฒนาสถาบันครอบครัว ซึ่งจะมีการพัฒนาหลากหลายภาคส่วนไปพร้อม ๆ กันโดยใช้ระบบฐานข้อมูลจัดการ เช่น การเฝ้าระวังสาธารณสุข การจัดการสิ่งแวดล้อม

สรุป อภิปรายผล

การศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีของเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยองโดยใช้กรอบแนวคิดการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี และการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ พบว่า ความสำเร็จในการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีของเทศบาลประกอบไปด้วยปัจจัยสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ (1) ผู้บริหารท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และมีภาวะความเป็นผู้นำ (2) การทำงานเป็นทีม บุคลากรมีความสามารถ และการสร้างความเชื่อมั่น ความสำเร็จในการบริหารจัดการ (3) การมีต้นทุนทางสังคม ต้นทุนทางทรัพยากร (4) การมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน และการมีภาคีเครือข่ายในการทำงาน และ (5) การมีงบประมาณในจำนวนที่เพียงพอในการบริหารจัดการ โดยพบว่าจากกรอบแนวคิดการบริหารจัดการที่ดีโดยพบว่าสอดคล้องกับการอธิบายของ ดำรง วัฒนา (2544 ก; 2544 ข) ที่เน้นความสัมพันธ์ของระบบการบริหารจัดการที่ดี และมีการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น มีภาคประชาสังคม (Civil Society) ที่เข้มแข็ง และด้านของผู้นำพบว่าสอดคล้องกับแนวคิดของ เจ โอ ฟลินน์ (J. O'Flynn, 2007) ที่นำเสนอว่าการที่จะนำไปสู่การไปสู่ความเปลี่ยนแปลงแนวคิดของผู้นำหรือผู้บริหาร นอกจากนี้ยังพบว่าสอดคล้องกับแนวคิดของ คริสโตเฟอร์ ฮูด Christopher Hood, (1991) ที่อธิบายการบริหารจัดการที่ดีว่าเป็นกระบวนการที่เน้นการทำงานแบบมืออาชีพ กระบวนการบริหารที่กำหนดวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน กระบวนการที่พยายามปรับปรุงโครงสร้างองค์กร กระบวนการบริหารเพื่อให้มีการแข่งขันในการบริการสาธารณะ การปรับเปลี่ยนวิธีการที่ทันสมัย และกระบวนการเสริมสร้างวินัยในการใช้จ่ายงบประมาณ และการมีทุนทางสังคมที่พร้อม ยังสามารถอธิบายโดยแนวคิดของ โรเบิร์ต พัทนัม (Robert Putnam, 1993) ที่อธิบายว่าการทำงานแบบเครือข่ายหรือบนฐานเครือข่ายความร่วมมือนับได้ว่าเป็นทุนทางสังคม (Social Capital) อย่างหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นได้ นอกจากนี้ยังพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา นนทชิต (2561) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมแบบร่วมกันรับผิดชอบขององค์กรที่มีชุมชนเป็นฐานในเทศบาลตำบลหนองบัวระเหว พบว่าการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีของเทศบาลตำบลหนองบัวระเหว ด้านการบริหารจัดการที่ดี แบบตอบสนองแบบมีความรับผิดชอบต่อ และแบบพร้อมรับการตรวจสอบอยู่ในระดับมาก 2) การมีส่วนร่วมแบบร่วมกันรับผิดชอบต่อประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองบัวระเหว อยู่ในระดับมากทุกด้าน และ 3) ผลการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า การมีส่วนร่วมแบบร่วมกันรับผิดชอบต่อองค์กรที่มีชุมชนเป็นฐานด้านการติดตามประเมินผล และรับภาระหรือค่าใช้จ่ายในการจัดทำกิจกรรมสาธารณะมีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีของเทศบาลตำบลหนองบัวระเหว และสอดคล้องบางประการกับงานวิจัยของสุปัญญา สุนทรนนท์ (2565) กับงานวิจัยของมูทิตา วรกุลยากุล (2556) ที่ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำสูงโดยเน้นการทำงานในเชิงรุก และมีกลยุทธ์ในการชักจูงให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมพร้อมทั้งการสร้างจิตสำนึกในการให้บริการที่ดีแก่ประชาชน นอกจากนี้วิจัยของรุ่งนภา ตาอินทร์ (2551) ยังพบว่าปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดีเป็นประเด็นในด้านการบริหารงานที่โปร่งใส เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในงานวิจัยชิ้นนี้

สุดท้ายแล้วสามารถสรุปได้ว่าการศึกษานี้พบว่าการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีของเทศบาลตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี และการบริหารจัดการภาครัฐ แนวใหม่ อนึ่งผลการศึกษารั้งนี้สามารถนำไปปรับใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสภาพบริบทใกล้เคียงกัน และสามารถเป็นต้นแบบเพื่อต่อยอดไปพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นต่อไปได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอเชิงวิชาการ

1. การศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีอาจใช้กรอบแนวคิดอื่นในการศึกษา เพื่อขยายองค์ความรู้และแนวทางการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดีในรูปแบบอื่น ๆ
2. การศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการท้องถิ่นอาจใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาหรือ วิเคราะห์ตัวแปรที่เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งอาจจะนำมา ซึ่งการถกเถียงและคำอธิบายที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงการพัฒนาและการใช้ประโยชน์

1. เทศบาลตำบลทับมาสามารถดำเนินการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีได้เป็นอย่างดี แต่หากเน้นการบริหาร จัดการกับการกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ จะสามารถเสริมสร้างการบริหารงานที่ดีต่อไปได้ใน อนาคต
2. การจัดวางคนและการพัฒนาเชิงทรัพยากรบุคคล เทศบาลควรมีการจัดวางคนที่เหมาะสมและการเตรียม ความพร้อมด้านทรัพยากรบุคคล เช่น การได้มาซึ่งทรัพยากรบุคคล การพัฒนาทรัพยากรบุคคล เพื่อให้ สอดคล้องกับการเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบริบทคล้ายคลึงกันสามารถนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางใน การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มี การบริหารจัดการที่ดีได้

เอกสารอ้างอิง

- โกวิทย์ พวงงาม. (2552). *การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- ไชยนันท์ ปัญญาศิริ. (2560). กระบวนทัศน์การบริหารจัดการองค์การภาครัฐไทย: เปรียบเทียบการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (NPM) กับ การบริการสาธารณะแนวใหม่ (NPS), *วารสารสยามวิชาการ*, 18(1), 1-20.
- ดำรงค์ วัฒนา. (2544ก). การบริหารจัดการท้องถิ่น (Local Governance). *วารสารดำรงราชานุภาพ*, 1(2), 37-56.
- ดำรงค์ วัฒนา. (2544ข). *ระบบการบริหารจัดการท้องถิ่น*. (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2550). *การปกครองท้องถิ่นกับการบริหารจัดการท้องถิ่น ภาคแรก*. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2551). *ทฤษฎีและแนวคิด : การปกครองท้องถิ่นกับการบริหารจัดการท้องถิ่น (ภาคแรก)*. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- ประไพพิมพ์ สุธีวสินนทร์ และประสพชัย พสุนนท์. (2559). กลยุทธ์การเลือกตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ. *วารสารปาริชาติ*, 29(2), 32-48.
- พระมหาอรุณ ปลูกอรุณ และพระครูปลัดณัฐพงศ์ ยโส. (2561). การบริหารท้องถิ่นไทยภายใต้บริบทไทยแลนด์ 4.0: โอกาสและความท้าทาย. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*, 1(1), 1-18.
- พัชรีย์ สีโรรส. (2558). ในเกษียร เตชะพีระ. *เปิดกล่องนโยบายสาธารณะ: หลากมุมมองในการศึกษานโยบายสาธารณะร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ: โครงการตำราและสิ่งพิมพ์ คณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, สาขาวิทยาการจัดการ. (2566). *ต้นแบบแห่งความสำเร็จรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- มุกิตา วรกุลยากุล. (2556). ความสำเร็จในการบริหารงานของเทศบาลนครรังสิต จังหวัดปทุมธานี. *วารสารวิทยบริการ*, 24(1), 144-158.
- รุ่งนภา ตาอินทร์. (2551). *ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับรางวัลบริหารจัดการที่ดี : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วัฒนา นนทชิต. (2561). การบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมแบบร่วมกันรับผิดชอบขององค์กรที่มีชุมชนเป็นฐานในเทศบาลตำบลหนองบัวระเหว. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม*, 8(1), 152-165.
- วิมล ชาตะมีนา, วชิรา วราศรัย และรุ่งทิพย์ จินดาพล. (2551). *ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารจัดการและดำเนินโครงการของอบจ.แพร่ และของอบจ.พิษณุโลก*. (รายงานการวิจัย) กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

- ศักดิ์สิทธิ์ ชูเรเลิศ และอลงกต สารกาล. (2560). ว่าด้วยแนวคิดการบริหารจัดการปกครองท้องถิ่นบนฐานเครือข่ายความร่วมมือ. *วารสารสังคมศาสตร์ นิติ รัฐศาสตร์*, 1(2), 82-103.
- สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2566). *ผลการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565*. สืบค้นได้จาก <https://odloc.go.th/good-management/>
- สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *รายงานดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2564*. สืบค้นได้จาก https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=13077&filename=Social_HAI.
- สุปัญญา สุนทรนนธ์. (2565). ปัจจัยความสำเร็จขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดี: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลโพสะ จังหวัดอ่างทอง. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์*, 9(5), 372-387.
- สุภากร จันทวานิช. (2554). *การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัศวิน ศาสนพิทักษ์ และนพพล อัครชาติ. (2559). การบริหารปกครอง: แนวคิดและการพัฒนาสู่การปกครองท้องถิ่น. *วารสารวิจัยราชภัฏวชิรเวศน์*, 3(3), 63-70.
- อานวย บุญรัตน์โมตรี, วัฒนา นนทชิต และธณกษ งามมีศรี. (2559). กระบวนทัศน์ใหม่ในการบริหารท้องถิ่น. *Thai journal of Public Administration*, 14(2), 111-127.
- Alford, J., & Hughes, O. (2008). "Public Value Pragmatism as the Next Phase of Public Management." *American Review of Public Administration*, 38(2), 130-148.
- Bryson, J. M., Crosby, B. C., & Bloomberg, L. (2014). Public Value Governance: Moving Beyond Traditional Public Administration and the New Public Management. *Public Administration Review*, 74(4), 445-456.
- Hood, C. (1991). A Public Management for All Seasons? *Public Administration*, 69(1), 3-19.
- O'Flynn, J. (2007). "From New Public Management to Public Value: Paradigmatic Change and Managerial Implications." *Australian Journal of Public Administration*, 66(3), 353-366.
- Osborne, P. S. (2010). *Introduction the (New) Public Governance: a suitable case for treatment? The New Public Governance: Emerging Perspectives on the Theory and Practice of Public Governance*, London and New York, Routledge.

Robert D. P. (1993) *Making Democracy Work: Civic Traditions in Modern Italy*. Princeton: Princeton University Press.

Stoker, G. (2006). "Public Value Management: A New Narrative for Networked Governance?" *American Review of Public Administration*, 36(1), 41-57.